

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2006-2007

29 NOVEMBRE 2006

Projet de loi modifiant diverses dispositions relatives à l'absence et à la déclaration judiciaire de décès

Procédure d'évocation

AMENDEMENTS

N° 48 DU GOUVERNEMENT

Art. 8

À l'article 116 proposé, remplacer l'alinéa 2 par la disposition suivante :

« S'il n'y a pas d'administrateur désigné et si le présumé absent n'a pas donné procuration à un mandataire général pour gérer ses biens, le juge de paix peut, soit d'office, soit à la demande de toute personne intéressée ou du procureur du Roi, désigner un notaire pour le représenter. »

Justification

Il ressort des débats en commission de la Justice du Sénat que l'amendement n° 1, qui rejoint des remarques formulées par la Fédération du Notariat belge, est de nature à porter atteinte aux droits des personnes disparues puisque l'article 116, §2, qu'il propose, empiète sur le régime de la présomption d'absence, ou permet qu'une succession soit dévolue aux héritiers d'une personne dont l'existence est incertaine sans qu'un jugement intervienne.

Voir :

Documents du Sénat :

3-1792 - 2006/2007 :

N° 1 : Projet évoqué par le Sénat.

N°s 2 et 3 : Amendements.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2006-2007

29 NOVEMBER 2006

Wetsontwerp tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de afwezigheid en de gerechtelijke verklaring van overlijden

Evocatieprocedure

AMENDEMENTEN

Nr. 48 VAN DE REGERING

Art. 8

In het voorgestelde artikel 116 het tweede lid vervangen als volgt :

« Is er geen bewindvoerder aangewezen en heeft de vermoedelijk afwezige geen algemeen gevolmachtigde aangewezen om zijn goederen te beheren, dan kan de vrederechter, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van iedere belanghebbende of van de procureur des Konings, een notaris aanwijzen om hem te vertegenwoordigen. »

Verantwoording

Uit de bespreking in de commissie voor de Justitie van de Senaat blijkt dat amendement nr. 1, dat tegemoet komt aan de opmerkingen van de Federatie van het Belgisch Notariaat, afbreuk kan doen aan de rechten van verdwenen personen, aangezien artikel 116, §2, dat erin wordt voorgesteld, het stelsel van het vermoeden van afwezigheid aantast, dan wel de mogelijkheid biedt dat een nalatenschap wordt toegekend aan de erfgenamen van een persoon van wie het bestaan onzeker is zonder dat een vonnis wordt gewezen.

Zie :

Stukken van de Senaat :

3-1792 - 2006/2007 :

Nr. 1 : Ontwerp geëvoceerd door de Senaat.

Nrs. 2 en 3 : Amendementen.

Le présent amendement modifie l'article 116 proposé afin de préciser qui peut saisir le juge appelé à désigner un notaire pour représenter le présumé absent. S'agissant d'une matière d'ordre public, le juge peut agir d'office ou sur requête du procureur du Roi. Il peut également agir sur requête de toute personne intéressée.

Le juge est saisi par requête unilatérale puisqu'il n'y a pas de partie adverse (*cf.* art. 1227 proposé).

Le présent amendement précise par ailleurs qu'il n'y a pas lieu de désigner un notaire si la personne présumée absente a donné procuration à un mandataire général pour gérer ses biens (*cf.* art. 113, § 1er, alinéa 1er, proposé).

N° 49 DU GOUVERNEMENT

(Sous-amendement à l'amendement n° 34 du Gouvernement)

Art. 9

À l'article 117, § 3, proposé, insérer un alinéa 3 nouveau, libellé comme suit :

« Si le présumé absent était cohabitant légal le jour de sa disparition et s'il est déclaré absent ou si son décès est déclaré judiciairement, l'administrateur judiciaire dresse un inventaire de tous les biens meubles et immeubles réputés en indivision en vertu de l'article 1478, et le dépose dans le délai visé à l'alinéa 1er, au greffe de la justice de paix. Il procède de même lorsqu'après la constatation de présomption d'absence, le cohabitant légal du présumé absent met fin à la cohabitation légale conformément à l'article 1476, § 2, alinéa 2. L'officier de l'état civil informe l'administrateur judiciaire de la décision de mettre fin à la cohabitation légale. »

Justification

L'article 1478 du Code civil prévoit que les biens dont aucun des cohabitants légaux ne peut prouver qu'ils lui appartiennent et les revenus que ceux-ci procurent sont réputés être en indivision.

L'article 114 proposé prévoit que l'administrateur judiciaire, un mois au plus après avoir accepté sa mission, rédige un rapport concernant la situation patrimoniale du présumé absent et le transmet au juge de paix. Si le présumé absent est cohabitant légal, ce rapport initial devra comprendre la part indivise du présumé absent des biens réputés en indivision visés par l'article 1478 du Code civil.

L'article 117 proposé, qui concerne la fin du mandat de l'administrateur judiciaire, prévoit l'établissement d'un rapport final et l'amendement n° 34 du gouvernement ajoute la rédaction

Krachtens dit amendement wordt het voorgestelde artikel 116 gewijzigd teneinde nader te bepalen wie de zaak aanhangig kan maken bij de rechter die een notaris moet aanwijzen om de vermoedelijk afwezige te vertegenwoordigen. Aangezien het een aangelegenheid van openbare orde betreft, kan de rechter ambtshalve of op verzoek van de procureur des Konings optreden. Hij kan tevens op verzoek van iedere belanghebbende optreden.

De zaak wordt bij eenzijdig verzoekschrift bij de rechter aanhangig gemaakt aangezien er geen tegenpartij is (*cf.* voorgesteld art. 1227).

In dit amendement is overigens gesteld dat er geen notaris moet worden aangewezen ingeval de vermoedelijk afwezige een algemeen gevolmachtigde heeft aangewezen om zijn goederen te beheren (*cf.* voorgesteld art. 113, § 1, eerste lid).

Nr. 49 VAN DE REGERING

(Subamendement op amendement nr. 34 van de Regering)

Art. 9

In het voorgestelde artikel 117, § 3, een nieuw derde lid invoegen, luidende :

« Indien de vermoedelijk afwezige wettelijk samenwoonde op de dag van zijn verdwijning en indien hij afwezig of gerechtelijk overleden wordt verklaard, maakt de gerechtelijk bewindvoerder een inventaris op van alle roerende en onroerende goederen die geacht worden in onverdeeldheid te zijn op grond van artikel 1478 en dient die inventaris binnen de in het eerste lid bedoelde termijn in ter griffie van het vrederecht. Hij handelt op dezelfde wijze ingeval de wettelijk samenwonende van de vermoedelijk afwezige na de vaststelling van het vermoeden van afwezigheid de wettelijke samenwoning overeenkomstig artikel 1476, § 2, tweede lid, beëindigt. De ambtenaar van de burgerlijke stand stelt de gerechtelijk bewindvoerder in kennis van de beslissing om de wettelijke samenwoning te beëindigen. »

Verantwoording

In artikel 1478 van het Burgerlijk Wetboek is gesteld dat de goederen waarvan geen van beide wettelijk samenwonenden de eigendom kan bewijzen en de inkomsten daarvan geacht worden in onverdeeldheid te zijn.

Het voorgestelde artikel 114 voorziet erin dat de gerechtelijk bewindvoerder uiterlijk één maand na de aanvaarding van zijn opdracht een verslag opstelt met betrekking tot de vermogenstoestand van de vermoedelijk afwezige en dit aan de vrederechter overzendt. Ingeval de vermoedelijk afwezige wettelijk samenwoont, moet dit oorspronkelijke verslag het onverdeelde deel omvatten van de vermoedelijk afwezige van de in artikel 1478 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde goederen die geacht worden in onverdeeldheid te zijn.

Het voorgestelde artikel 117 dat betrekking heeft op het einde van het mandaat van de gerechtelijk bewindvoerder voorziet erin dat een eindverslag wordt opgesteld en krachtens amendement

d'un inventaire des biens du patrimoine commun si le présumé absent était marié le jour de sa disparition.

Le présent sous-amendement prévoit que si le présumé absent était cohabitant légal le jour de sa disparition, l'administrateur judiciaire devra également dresser un tel inventaire en fin de mandat en ce qui concerne les biens meubles et immeubles réputés en indivision.

Un tel inventaire devra également être dressé si le cohabitant légal du présumé absent met fin à la cohabitation légale avant le jugement déclaratif d'absence, comme la loi le lui permet (art. 1476, § 2, alinéa 2, du Code civil). L'administrateur judiciaire en est informé par l'officier de l'état civil auprès duquel il a été mis fin à la cohabitation légale.

Ainsi, si l'absent réapparaît, il pourra retrouver sa part conformément à la procédure prévue par l'article 124 tel qu'amendé par le gouvernement (amendement n° 35).

N° 50 DU GOUVERNEMENT

(Sous-amendement à l'amendement n° 35 du gouvernement)

Art. 17

Insérer dans la disposition proposée un alinéa 2 nouveau, libellé comme suit :

« S'il était cohabitant légal, l'absent retrouve sa part des biens réputés en indivision dans l'état où ils se trouvent, et celle du prix de ceux qui auraient été aliénés, sur base de l'inventaire établi conformément à l'article 117, § 3, alinéa 3. »

Justification

L'amendement n° 35 a pour but de préciser le sort des biens du régime matrimonial qui existait entre l'absent et son conjoint, en cas de réapparition de l'absent.

Le présent sous-amendement a pour objet d'étendre le régime prévu pour les biens du patrimoine commun aux biens réputés en indivision des cohabitants légaux.

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX.

nr. 34 van de regering wordt tevens een inventaris opgemaakt van de goederen die deel uitmaken van het gemeenschappelijk vermogen indien de vermoedelijk afwezige gehuwd was op de dag van zijn verdwijning.

Op grond van dit subamendement moet de gerechtelijk bewindvoerder, ingeval de vermoedelijk afwezige wettelijk samenwoonde op de dag van zijn verdwijning, tevens op het einde van het mandaat een dergelijke inventaris opmaken met betrekking tot de roerende en onroerende goederen die geacht worden in-onverdeeldheid te zijn.

Een dergelijke inventaris moet tevens worden opgemaakt ingeval de wettelijk samenwonende van de vermoedelijk afwezige de wettelijke samenwoning beëindigt vóór het vonnis van afwezigheidsverklaring, zoals volgens de wet mogelijk is (art. 1476, § 2, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek). De gerechtelijk bewindvoerder wordt ervan in kennis gesteld door de ambtenaar van de burgerlijke stand voor wie de wettelijke samenwoning werd beëindigd.

Indien de afwezige terugkeert, krijgt hij zijn deel terug overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 124, zoals gewijzigd door de regering (amendement nr. 35).

Nr. 50 VAN DE REGERING

(Subamendement op amendement nr. 35 van de regering)

Art. 17

In het voorgestelde artikel 124 een tweede lid invoegen, luidende :

« Ingeval de afwezige wettelijk samenwoonde, krijgt hij zijn deel van de goederen die geacht worden in onverdeeldheid te zijn terug in de staat waarin zij zich bevinden, alsmede het deel van de prijs van de goederen die mochten zijn vervreemd op grond van de inventaris die werd opgesteld overeenkomstig artikel 117, § 3, derde lid. »

Verantwoording

Met amendement nr. 35 wordt beoogd de verdere bestemming nader te bepalen van de goederen van het huwelijksvermogensstelsel dat tussen de afwezige en zijn echtgenoot bestond indien de afwezige terugkeert.

Dit subamendement beoogt het stelsel waarin is voorzien voor de goederen van het gemeenschappelijk vermogen uit te breiden naar de goederen van de wettelijk samenwonenden die geacht worden in onverdeeldheid te zijn.

De minister van Justitie,